

Utvecklingsområden för en framgångsrik region

Sammanställning av intervjusvar från ledande politiker och tjänstemän inom Region Östergötland samt kommuner i regionen.

1 Bakgrund

Fjärde tankesmedjan

Fjärde tankesmedjan är en ideell förening – fristående och politiskt obunden - vars syfte är att bidra till en positiv utveckling av vår region (Östergötland). Som ett led i detta har medlemmar i Tankesmedjan under 2015 genomfört intervjuer med representanter för såväl Region Östergötland som 11 av kommunerna i regionen.

Region Östergötlands respektive kommunernas ansvarsområden

Landsting och regioner ansvarar för uppgifter som är gemensamma för stora geografiska områden och som ofta kräver stora ekonomiska resurser. Region Östergötland är ett av de landsting som har utökat ansvar för regional utveckling. Ansvarsområden är hälso- och sjukvård, kollektivtrafik och regionala utvecklingsfrågor. Region Östergötland bildades 2015-01-01. Regionen styrs genom direktval till regionfullmäktige. Regionutvecklingsnämnden ansvarar för att främja hållbar ekonomisk tillväxt, näringslivsutveckling, kulturverksamhet, kompetensförsörjning och ökad sysselsättning i regionen. Nämnden ska arbeta för att förbättra regionens attraktivitet.

I länet finns 13 kommuner. Kommunerna ansvarar för samhällsservice som förskola, skola, socialtjänst och äldreomsorg. Kommunerna är skyldiga att ha vissa verksamheter enligt lag. Andra verksamheter är frivilliga och beslutas av lokalpolitikerna, exempelvis näringslivsutveckling. Medborgarna väljer politiker till kommunfullmäktige.

Begreppet region

Begreppet region används också i mer allmänna termer om sammanhållet geografiskt område.

2 Genomförda intervjuer

Intervjuer har under april till december 2015 genomförts med representanter för

- Region Östergötland: Mats Johansson, regionstyrelsens ordförande
- Boxholms kommun: Britt-Marie Johansson, kommunstyrelsens ordförande; Göran Lundström, kommunchef; Fredrik Svaton, administrativ chef och ansvarig för näringslivsfrågor mm; Rozita Hedqvist, äldreomsorgs- och skolchef
- Finspångs kommun: Anders Härnbro, kommunstyrelsens ordförande; Anders Axelsson, kommundirektör
- Kinda kommun: Hans Måhagen, kommunstyrelsens ordförande
- Linköpings kommun: Joakim Kärnborg, kommundirektör; 2016-03-11 även Kristina Edlund, kommunstyrelsens ordförande samt Paul Lindvall, kommunstyrelsens andre vice ordförande
- Mjölby kommun: Cecilia Villhelmsen, kommunstyrelsens ordförande; Birgitta Gunnarsson, kommunstyrelsens vice ordförande; Monika Gideskog, oppositionsråd; Dag Segrell, kommunchef; AnnKristin Rådberg, Service- och teknikförvaltningen; Tomas Kinell från utbildningsförvaltningen; Eva Rådeström, tillväxt- och näringslivschef

- Motala kommun: Camilla Egberth, kommunstyrelsens ordförande
- Norrköpings kommun: Lars Stjernkvist, kommunstyrelsens ordförande
- Söderköpings kommun: Pia Örlund, kommunchef; Barbro Mellqvist, näringslivssamordnare
- Vadstena kommun: Mats Wahrén, kommunstyrelsens ordförande
- Ydre kommun: Anna-Lena Svensson, kommunstyrelsens första vice ordförande
- Ödeshögs kommun: Annicki Oscarsson, kommunstyrelsens ordförande; Henrik Hendeby, kommunchef; Peter Kenell, näringslivschef samt VD för Ödeshögsbostäder AB; Richard Weibull, områdeschef för utbildning, omsorg och kultur; Per-Olof Andersson, chef individuellt stöd

3 Frågeområden

3.1 Infrastruktur

Sammanfattning av svaren

Goda kommunikationer är avgörande för att en region ska ha attraktionskraft. ”Järnvägen är navet.”

Ostlänkens – och framtida Götalandsbanan samt banan till Malmö – framhålls av så gott som samtliga som avgörande för regionens framtida positiva utveckling. De mindre kommunerna vill ha möjlighet till goda kommunikationer till stationerna där höghastighetstågen stannar. De framhåller också vikten av annan bra järnväg och bilvägar. Bra vägar, täta busslinjer och tågförbindelser behövs rent generellt för en levande landsbygd, menar många. Det finns farhågor att byggnationen av höghastighetsbanor medför att annat får stå tillbaka.

Fungerande mobiltelefoni och tillgång till snabbt internet (bredbandsutbyggnad) är nödvändig för både företag och privatpersoner. Utbyggnad behövs framförallt på landsbygden.

Ett flertal kommuner lyfter fram problem med att kopparkablar för fast telefoni tas bort utan att fungerande lösningar finns för exempelvis trygghetslarm hos äldre.

Järnväg

Höghastighetsjärnväg planeras från Stockholm till Malmö respektive Göteborg. Trafikverket beskriver detta som det hittills största sammanhållna samhällsutvecklingsprojektet sedan stambanorna byggdes under andra halvan av 1800-talet. Höghastighetsjärnvägen kommer att gå igenom Östergötland med stationer i Norrköping och Linköping. Byggnationen förutsätter konstruktioner som vi aldrig tidigare sett i Sverige.

F.n. planeras för sträckan Järna – Linköping (Ostlänken). Den ska vara klar 2028 och innebär att 4 spår kommer att finnas mellan Norrköping och Linköping – en av de hårdast belastade järnvägssträckorna i Sverige. ”Vanliga” tåg kommer att gå på de gamla spåren. Höghastighetståg kommer troligen inte förrän 2035.

Finansiering av höghastighetsjärnvägen är inte klar ännu.

I stort samtliga vi intervjuat säger att höghastighetsjärnvägen kommer att stärka regionen och ge tillväxtpotentialer samtidigt som kapacitet frigörs på nuvarande södra stambanan vilket ger ökade pendlingsmöjligheter. Det är dock viktigt att det blir bra förbindelser från alla kommuner till höghastighetsstationerna! Det finns en oro i de mindre kommunerna att det inte kommer att finnas finansiering för förbättring av vägar och annan järnväg.

Tjust- och Stångådalsbanorna behöver moderniseras bl.a. för att man ska kunna dra nytta av Ostlänken.

Vägar

Ett flertal vägar behöver förbättras! Trafikverket har arbetsplaner för väg 34 söderut. Likaså finns planer för väg 131 men de skjuts framåt av Trafikverket hela tiden. För E22 planeras en ny förbifart vid Söderköping. En 2+1 väg efterfrågas mellan Norrköping och Örebro (väg 51).

Flyg

Flygplatser finns inom rimligt avstånd såväl i Skavsta som i Norrköping, Linköping och Jönköping. Flygplatsfrågan kommer inte upp så mycket vid intervjuerna; någon framhåller att det viktiga är utbudet och tidtabellerna.

Mobiltelefoni och bredband

Mobiltelefoninät behöver förbättras! På många ställen framförallt på landsbygden är det dålig eller ingen mobiltelefon täckning! Tillgången till fast telefoni minskar också i och med att kopparkablar plockas bort utan att det finns fungerande alternativ. Detta innebär stora problem vad gäller exempelvis trygghetslarm.

Bredband är en viktig framtidsfråga för en fungerande landsbygd! Såväl företagare som privatpersoner behöver snabb och tillförlitlig internetåtkomst. Någon framhåller att det behövs samordning vad gäller nedgrävning av fibrer.

Kommunikationer

Östgötapendeln är mycket viktig och positiv! Utbyggnaden till Motala innebar en förbättring för Skänninge och Motala men en försämring mot Boxholm – Tranås (därmed även för Ydre och Ödeshög) – Jönköping; likaså försämring vad gäller vissa busslinjer.

Det ska vara enkelt att pendla även utanför länsgränserna – samma biljettsystem behövs exempelvis liksom samordnade tidtabeller och enkla övergångar. Det är viktigt att linjer går över länsgränser! Likaså är långsiktighet viktig! Människor ska kunna planera sina liv, väljer arbete på andra orter t.ex. och då veta att förutsättningarna för pendling inte tas bort.

Missnöje finns med brist på busslinjer samt turtätheter. Flera säger att ”**Det går inte att påverka Östgötatrafiken**”; regionen står heller inte upp för de behov som finns. Någon menar att Östgötatrafiken sitter på dubbla stolar – är dels rådgivare till Trafiknämnden i Regionen dels utförare. Nya lösningar behövs för allmänna kommunikationer (mindre bussar, anropsstyrta, självkörande elbilar, ...?)!

Det är också viktigt att tider hålls; att man kan lita på kollektivtrafiken.

Kommunikationer och kollektivtrafik är viktigt för såväl stora som små kommuner!

3.2 Näringslivets utveckling; näringslivsklimat

Den allmänna uppfattningen är att förutsättningarna för näringslivet och dess utveckling är goda i regionen. Höghastighetsbanorna kommer att ge tillgång till större marknad för företagen och ge tillväxtpotentialer. Någon framhåller att det är en stor fördel och unikt att ha två stora och attraktiva kommuner i samma region.

Det finns en mix av företag alltifrån stora tillverkande företag till små serviceföretag och med olika inriktningar. Någon nämner att det finns ett etableringstryck och det går bra för många av företagen.

Alla verkar angelägna att ha goda kontakter med företagen. Näringslivet engagerar sig också i regionutvecklingsfrågor. ”Det är viktigt att näringsliv och det omgivande samhället har respekt för varandras roller och samverkar vid rätt punkter; gränssnittet är viktigt.”

Kommunerna framhåller vikten av bra samarbete mellan kommun och företag. Det ska vara enkelt med myndighetskontakter och bemötandet är viktigt! Kommuner eftersträvar snabba handläggningstider och tydliga och begripliga besked. Särskilt bygglovsfrågor nämns.

I flera kommuner satsar man på företagsbesök; både politiker och tjänstemän besöker företag och man deltar i företagsträffar. Samverkansgrupper finns också exempelvis med representanter för skola och näringsliv. Ett annat exempel på hur man vill ge god service till företagare finns i Ydre kommun där en grupp bestående av näringslivshandläggare, kommunalråd, byggnadsingenjör och teknisk chef tar emot företag snabbt och ger snabbt stöd utifrån företagets behov/frågeställningar.

Kompetensförsörjning är en knäckfråga både för företag och offentliga arbetsgivare. Det kan vara svårt att hitta rätt kompetens. Likaså behövs stor tillgång till bostäder – av olika slag utifrån efterfrågan.

Några nämner det som viktigt att kommuner samarbetar för att få företag att etablera sig liksom stanna i regionen.

Flera kommuner nämner specifikt besöksnäringen som ett område där det borde ske samverkan kommunerna emellan.

Regionalt behöver man agera för att snabba på planbeslut! Det är vanligt med överklaganden till länsstyrelsen och det tar lång tid – viktig strukturfråga (kan överklagandemöjlighet tas bort? Riksdagsfråga).

Vad gäller Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimat så följs den liksom andra mätningar inkl hur det går företagen i kommunen. Den är ett uttryck för ”något” men har begränsningar.

3.3 Kompetensförsörjning

Exempel på uttalanden om arbetslivets kompetensförsörjning:

- Kompetensförsörjning är svårt. Det tar 8 år för universitetet att utveckla nya program och få studenterna igenom utbildningen. Hur ser det ut om 8 år? Vilken kompetens kommer att efterfrågas då?
- Det finns yrkesgrupper där bristen på kompetent personal är betydande, exempelvis arkitekter, bygglovshandläggare, vissa lärare.
- Kommunen har svårt att rekrytera inom vissa yrken och chefsfunktioner. Det finns även vissa matchningsproblem för företagen i kommunen. Där försöker kommunen se till att arbets sökande får efterfrågad utbildning.
- Kommunen har svårt att rekrytera kvalificerad personal exempelvis lärare och förskollärare.
- Kommunen har svårt att rekrytera socialsekreterare, vissa lärare, tekniker m.m. Personal med rätt utbildning behövs också i företagen.
- För mindre kommuner underlättar det om man finns nära någon av de större städerna så att pendling är möjlig.

- Nya tågpendeln ger större möjlighet till att få nyckelkompetens (inpendlare) till kommunen.

Om Ostlänken och arbetstillfällena:

- Utbildningsinsatser behövs nu för att säkra att kompetens finns när storprojektet drar igång.
- Det finns inga utbildningar planerade för jobb i samband med bygget av Ostlänken.
- Vi ville fortsätta att anordna projektörer inom yrkeshögskola men fick inte OK från Myndigheten för yrkeshögskola.
- Kommunerna behöver diskutera om man kan hjälpas åt i olika faser av byggnation av höghastighetsjärnväg

Exempel på uttalanden om grundskolan:

- Utmaningen är att höja kvalitén på grundskolan
- Grundskolan i vår kommun är bra; vi har bra resultat i 9an. Kommunen sparar inte på skolan!
- Förklaringen till hög ranking vad gäller kunskapsmässiga resultat och hög trivsel är en stabil välfungerande lärarkår samt en attitydförändring till skolan hos såväl skolledning, lärare, elever och föräldrar.
- Det finns vinst i att ha valmöjlighet; förstår de föräldrar som vill att deras barn får gå i den bästa skolan.
- Nyköping har en framgångsrik lösning med hela högstadiet i kommunen i samma skola.
- Hotbild att stor andel av lärarkåren kommer att gå i pension inom 5 år; utmaning att rekrytera nya lärare och att få dem att stanna (i mindre kommuner)
- Statlig skola är inget bra förslag. Politiker ska kräva resultat och personalen se till att det uppnås.
- Ett förstatligande av skolan löser inte de problem som finns idag.
- Tveksamt om huvudmannskapet spelar roll vad gäller skolan. Är det en organisatorisk fråga hur skolresultaten är? Var det mer likvärdigt när det var statligt huvudmannskap? Staten styr ändå genom skollag, skolinspektion etc
- ”Utjämningsystemet” gör att det varierar hur mycket pengar man har för skolan.

Exempel på uttalanden om gymnasieskolan:

- Curt Nicolin Gymnasiet är en mycket bra skola där ca 95% av eleverna får jobb efter avslutad utbildning
- Utbildningsutbudet i regionen skulle totalt sett behöva bli bättre! Regionen håller ifrån sig gymnasieskolan – tycker att den är en kommunal fråga. Jfr Östsam där det fanns samarbete och nätverk kring gymnasieskolan.
- Det finns ett gymnasiesamverkansavtal inom regionen. Samordningsansvar ingår inte i regionens uppgift; det beror på ”juridiken” – skollag och huvudmannskap.
- Bra för mindre kommuner att gymnasieskola bedrivs i samverkan med andra kommuner (även utanför Östergötland)
- Olika utbildningar (stort utbud) ska finnas i regionen; viktigt med bra samarbete kring detta! Man ska t.ex. inte stänga ner utbildning som bara finns på ett ställe i regionen.
- Enligt samverkansavtal ska gymnasieutbildning med viss inriktning erbjudas någonstans i länet. Kan vara bra att en kommun avstår från viss utbildning som finns någon annanstans.
- Det är stökigt inom regionen när det gäller gymnasieutbildningar; man är inte överens om hur resurserna ska fördelas. Fria valet gör att elever söker sig till storstäderna.
- A och O att elever klarar gymnasiet. Förutsättning för jobb!

- Det är ett stort problem med den höga ungdomsarbetslösheten och att många ungdomar inte har ett komplett gymnasiebetyg.
- Utmaning att hitta lärare/ pedagoger i vissa ämnen. Behöver hitta nya vägar; mer samverkan med Linköpings universitet?
- I mindre kommuner kan det vara svårt att få till hela lärartjänster i vissa ämnen i och med att elevunderlaget är för litet (gäller t.ex. spanska)
- De s.k. flash-utbildningarna bör begränsas.

Exempel på uttalanden om vuxenutbildning:

- Regionen samordnar en stor del av den kommunala vuxenutbildningen och yrkeshögskoleutbildningen. Regionen och kommunerna äger tillsammans bolaget Svensk yrkeshögskola. Om det finns behov av yrkeshögskoleutbildning och ingen annan vill erbjuda den så kan Svensk Yrkeshögskola anordna.
- Man skulle behöva underlätta för elever som gått gymnasieutbildning klart och som vill ändra inriktning!
 - Kortare kurser för nya yrkesinriktningar (ex undersköterskeutbildning, VVSare, konditor)
 - Utveckla yrkeshögskoleutbildningarna (mer medel till dessa) eller skapa nåt nytt som är snabbt och enkelt!
- ÖSYH (Östsvenska Yrkeshögskolan) är rätt men får inte leda till centralisering av utbildningarna.
- Yrkeshögskole-regelverket är ”hopplöst”.
- Det skulle behövas påbyggnadsutbildning till ingenjör för de som gått teknisk linje på gymnasiet. Det är brist på ingenjörer.
- Vi har en strukturarbetslöshet – många arbetslösa med endast grundskoleutbildning.

Exempel på uttalanden om hur man kan underlätta för elever att välja vägar som leder till arbete:

- Valfriheten borde bara mindre för att öka valbarheten.
- Näringslivets roll är att visa upp olika yrken mer; det skulle vara yrkesvalsmässa innan det är gymnasievalsmässa. Vid yrkesvalsmässan kan näringslivet informera om att vill du jobba med detta ska du välja si och så till gymnasiet. Det är svårt för ungdomar att förstå hur arbetsmarknaden ser ut.
- Det är viktigt att näringslivet har längre perspektiv på sina behov – att man lyfter blicken – vad tror man om framtiden?
- Idé: Samverka mer med företagen tidigt; långt innan elever väljer till gymnasiet. Även se till att föräldrar får relevant information.
- Viktigt att företagarförening engagerar sig inför elevers val.
- SYV (studie- och yrkesvägledare) borde uppmärksammas och stärkas mer! SYV kan på bra sätt påverka ungdomar att söka yrkesinriktningar där det finns jobb.

Övrigt

- AF har en stolt tradition. Om de kan få ett tydligt matchningsuppdrag skulle deras roll vara möjlig
- Enklare jobb måste finnas!

3.4 Nyanlända/ integration

- Länsstyrelsen har inrättat ett integrationsråd. Det finns en regional överenskommelse om nyanländas etablering. Kommunerna betalar för en tjänst på Af med en samordnande roll gentemot praktikerna i kommunerna. Ev skulle regionen ha centrala resurser för sådan uppgift.
- Regionen borde ta mer ansvar/ vara opinionsbildare.
- Flyktningmottagandet fungerar bra men det är ett bekymmer att kommunen får ersättning endast under 2 år; extrabehov kvarstår i skola m.m.
- Jätteproblem att hitta boenden för ensamkommande flyktingbarn vilka kommer i allt större utsträckning.
- Ensamkommande flyktingbarn bor i lägenheter; bra sätt att komma in i samhället.
- Bostäder behövs.
- Vi har brobyggare som ska stötta ungdomar att komma ut i arbete; vill inte att de ska hamna i försörjningsstöd.
- ”Alla är i skolbänken inom några dagar”. Praktikplatser fungerar mycket bra.
- Man behöver jobba med språk, boende och attityder samtidigt; mer ”lean production-tänk”!
- SFI är nyckeln för att komma in i det svenska samhället.
- Man kan lära språk genom att gå bredvid på arbetsplatser som man har utbildning för från hemlandet.
- Validera nyanländas utbildningar snabbt. Validera – hitta lucka – fyll på.
- Viktigt att vara uppmärksam på om människor har utbildning inom området där vi har brist; försöka få dessa snabbt i arbete.
- Viktigt att få med näringslivet i detta och matcha personer med rätt bakgrund med företagen.
- Ett problem är de höga kravnivåerna på kompetens både hos offentliga arbetsgivare och hos företag. Det gör det svårt för många nyanlända att få arbete. Många nyanlända har ingen eller bristfällig utbildning.
- Besvärliga valsituationer uppstår: om exempelvis det kommer en 52-årig afghansk kvinna utan utbildning; vilka satsningar ska göras?
- Enkla jobb behövs!
- Olika insatser behövs beroende på personens bakgrund; inte ett och samma för alla.
- Vår kommun har inrättat en arbetsmarknads- och integrationsenhet som ska stötta personer med försörjningsstöd. Vi har också flyktningmottagare.
- Det är svårt att hitta personal för hemspråksundervisning och tolkning.
- Det har funnits idéer om modersmålspool för flera kommuner men det har inte kunnat genomföras p.g.a regelverk. Borde göras möjligt!
- Sysselsättningsfrågan är en knäckfråga. Svårt med specialåtgärder för nyanlända; blir lätt motsatsförhållande mot svenska arbetslösa.
- Hur klara mottagandet och undvika främlingsfientlighet? Detta är politiskt en av de största utmaningarna.
- Hög instegstegströskel till jobb för nyanlända. Arbetsförmedlingen är i hög grad styrd av ett regelverk och mindre av resultat.
- Arbetsförmedlingen klarar inte sina uppgifter fullt ut.
- Många kommuner vill ta tillbaka ansvaret för mottagande och etablering (idag delat med Af)
- Utrikesfödda har svårare att hitta jobb p.g.a bristande språkkunskaper
- Hur ska vi på bästa sätt ta tillvara de nyanländas kompetens?
- SFI bör kombineras med den kommunala vuxenutbildningen.
- Lagar och regler måste följas.
- Ur ett regionalt perspektiv är det viktigt med fungerande kollektivtrafik även med tanke på integration.

3.5 Regionutvidgning

Bakgrund: En kommitté fick sommaren 2015 i uppdrag att föreslå en ny läns- och landstingsindelning som innebär att Sverige delas in i väsentligt färre län och landsting. Enligt direktiven ska kommittén utgå från kommungränser och gränserna för de s.k. arbetsmarknadsregionerna eller funktionella regionerna. Fram till regionbildning inleddes har länsorganisationen varit densamma sedan 1810.. Kommittén ska överlämna sitt förslag senast augusti 2017 och förslagen ska vara utformade så att de kan genomföras senast den 1 januari 2023. Troligen kommer alltså nuvarande folkvalda landsting att ersättas av folkvalda regioner (med något större befogenheter – mer direkt ansvar för regional tillväxt o infrastruktur - övertagna från de statliga länsstyrelserna) med andra geografiska gränser.

Som helhet kan sägas att de flesta intervjuade önskar en större region. Åsikterna om dess gränser går isär; exempelvis ser man sig i Norrköping som en del av stockholmsregion medan man i Linköping vill skapa ett kraftcentrum som kontrapunkt till Stockholm.

Exempel på uttalanden:

- Regionerna är administrativa enheter för det offentliga åtagandet och för skatteunderlag; som kan bidra till att konkurrenskraft bibehålls/ skapas. Vår konkurrenskraft internationellt bygger inte på vår regionala indelning!
- Jönköping, Östergötland, Sörmland (ev del av endast); ev del av Kalmar län också.
- Östergötland, Sörmland och norra Småland. Skräckscenario: Östergötland, Kalmar län, norra Småland och Blekinge.
- Tvingas vi välja framtida partner är Stockholm viktigare (än Linköping). Om 10 år är vi integrerade med Stockholm och ”blir en del av Stockholm”.
- Sjukvårdsregionerna kommer att ånyo vara grunden i utvidgningen dvs Kalmar och Jönköping för Östergötlands del. Även utvidgning norrut är tänkbar.
- Önskar framförallt regionutvidgning söderut.
- Önskad utvidgning: Jönköpings län och Kalmar län samt del av Sörmland.
- Söderut
- Både söderut och norrut – inte antingen eller.
- Norrut – där finns större tillväxtpöjligheter (så lite verksamheter söderut...)
- Positivt inställda till större funktionella regioner, t.ex. bilda region med östra Sörmland och delar av norra Småland, åtminstone Tranås och Västervik.
- Regeringen ritat kartan. Regionindelningen i polisens nya organisation kan vara en ledtråd. Där är Sörmland, Östergötland och Småland ett arbetsområde.
- Upplever skiljelinje mellan kommunens två stora orter där den vill att regionen utvecklas åt norr och den andra åt söder
- Det finns inte enighet i Östergötland vart man vill i regionfrågan.

3.6 Samverkan inom regionen/mellan kommuner

Bakgrund: Ev kommer en utredning att tillsättas under 2016 om landets framtida kommunindelning. Civilministern säger i en intervju i Dagens nyheter i juli 2015 att ”sammanläggningar kan vara en lösning på vissa ställen. På andra ställen behövs bättre samverkansmöjligheter. En tredje möjlighet är en asymmetrisk uppgiftsdelning där en del kommuner som är mindre inte har samma ansvar som andra.”

I våra intervjuer framkommer: Samarbete sker mellan kommuner i olika frågor. Formella hinder finns dock. Samverkan måste ske via bildande av kommunalförbund eller genom att man köper tjänster av annan kommun. **Skulle behöva bli enklare!**

Exempel på uttalanden:

- Regionen är ett föredöme när det gäller samarbete mellan kommuner. Alla kommuner deltar, stora som små; det finns ömsesidig respekt.
- Samarbete med andra kommuner (OBS även med kommuner utanför regionen) finns inom områden som miljökontor, räddningstjänst, inköp, löner, IT-frågor, familjerådgivning, socialjour, överförmyndare, gymnasieskola och vuxenutbildning
- Som liten kommun behöver man samarbeta mer både stora och små kommuner exempelvis kring kompetensförsörjning
- Mer samarbete behövs! Svårigheter finns med kommunalförbund och krångel med att dela tjänster.
- De små kommunerna har inte någon överlevnadsmöjlighet men det blir en kostnad när de små kommunerna ska införlivas med de större.
- Gemensamma avtal kan inte utnyttjas av alla.
- Kan vara bättre ibland att själv upphandla så att man får den service man vill ha till bättre pris (ex färdtjänst).
- Samverkan skulle kunna bli mycket bättre. Upplever att det sker suboptimeringar nu, mycket beroende på att det fortfarande finns konkurrens och prestige mellan Linköping och Norrköping
- Mycket vardagsutbyte sker varje dag mellan tjänstemän i Linköping och Norrköping men det syns och hörs inte.
- Hoppfull om förädlad samarbete mellan Norrköping och Linköping.
- Farhåga att man tappar samarbete/ samordning nu när Östsam upphört. Det har uppstått ett vakuum; nya regionen har inte hittat form för detta än.
- Man kan behöva stöttning i vissa sakfrågor från regional nivå; alla kommuner ska inte behöva sätta sig in i detaljer i vissa typer av frågor.

3.7 Kommunal service

- Viktigt att komma ihåg att kommunens uppgift/ uppdrag till 80% handlar om utbildning och äldreomsorg; även viss socialtjänst.
- Kommunens viktigaste uppgift är skola, äldreomsorg och kommunikationer.
- Utmaningarna är förbättring av grundskolan och bemötandet i kontakter med kommunen.
- Större andel äldre kommer att ställa ökade krav på sociala sektorn och vård och omsorg.
- Vi vill ge invånarna snabba, tydliga och förutsägbara svar på deras frågor.
- Snabba besked och beslut eftersträvas
- Kraven på kommunerna ökar ”uppifrån”. Miljökrav ökar, lärare ska ha ny kompetens, kraven inom äldre vården ökar, m.m.

Andra strandskyddsregler alternativt generösare tolkningar skulle gynna och göra det möjligt att bygga attraktiva bostäder. Vid ett flertal av intervjuerna nämns att man försöker snabba på bygglovsärenden. Bostäder av olika slag behövs; alltifrån lägenheter till villor och tomter.

Om man menar allvar med att ”Hela Sverige ska leva” behövs en annan politik och satsningar ske på landsbygd och i mindre kommuner. Bra service behövs också där!

3.8 Marknadsföring av regionen/ regionens kännetecken

- När är en regional avsändare rätt? I vilket sammanhang, till vilken målgrupp? I vissa sammanhang kan t.ex. bra skolor vara det som lockar.

- Tala gärna om företagen (Saab, Ericsson, Toyota, Väderstadverken, Siemens etc etc) i regionen liksom universitet och universitetssjukhuset. Borde göra oss attraktiva och välkända som region!
- Uppträda tillsammans
- Behöva bli "kaxigare"?!
- Samverka för att stärka besöksnäringen.
- Resurser bör samordnas – släppa bytänket
- Professionalism, bra verksamheter, fina utemiljöer, god service – även bli omtalade för att vara särskilt bra på nåt; ger ringar på vattnet.
- Alla har ansvar för hur man pratar om sin region; viktigt att framhålla positiva saker.
- Oklart vem som har ansvar för vad när det gäller marknadsföring.

3.9 De viktigaste utvecklingsområdena

- Tillväxt och utveckling förutsätter tro på framtiden, arbete för ökande befolkning, nya bostäder av olika slag och karaktär, se till hela regionen – inte bara Norrköping och Linköping, infrastruktur och väl fungerande och generösa kommunikationer!
- Goda kommunikationer där järnvägen är navet
- Bra kommunikationer och transporter är det viktigaste för regionens utveckling
- Vägar, järnväg, kommunikationer, bredband o utbyggt mobiltelefonnät
- Hur ska vi kunna kombinera tillväxtsatsningar kopplade till Ostlänken med bibehållen eller ökad kvalitet i välfärdstjänsterna (inkl flyktingmottagning)? Hur orka med båda dessa områden? Var är balanspunkten? Hur få pengar? Vad ska kommunerna sluta göra?
- Nå ut med våra styrkor
- Mer samarbete mellan kommuner
- För regionens utveckling och framgång och för att hela regionen ska leva behövs
 - Att man ser till helheten; "samverkansgrupper" kan behövas över "stuprörsgrensarna" inom regionen. Beakta konsekvenser för andra områden av förslag. Beakta även förutsättningarna i de mindre kommunerna. Alla ska kunna ta del av/utnyttja de lösningar som man kommer fram till.
 - Att man ser till hela regionen. När man säger att "hela regionen ska leva" så behövs insikter och kunskaper om problemen på landsbygd och i glesbygd.